

Huijaritohtori käväisi kylässä

Kuva: Ville Palonen

Nyt, kun valelääkäri on saanut tuomionsa ja lääkärit haluaisivat ammattikuntana unohtaa tapauksen, on syytä pureutua siihen. Valelääkärin ilmestyminen suomalaiseen maisemaan nauratti minua kovasti, vaikka olisi kai pitänyt paheksua. Elämäkatsomukseni perustuu etupäässä oopperaan ja siksi olen tottunut huijaritohtoreihin. He laulavat bassoäänellä, käväisevät maalaiskylässä ja ovat hauskoja, koska paljastavat muiden typeryyden. Teatterissa hahmo on myös tavallinen, ja jos Molière nyt eläisi, Kansallisteatteri olisi jo tilannut häneltä komedian *Mies, joka luuli olevansa lääkäri*.

Valelääkäri tupsahti moderniin yhteiskuntaamme paremmalla hetkellä kuin yksikään satiirikko olisi osannut keksiä. Julkinen terveydenhuolto on murroksessa ja siksi kriisissä. Lääkärit ovat taistelleet itselleen erityisaseman, kohtuuttomat tulot ja erehtymättömyyden sädekehän. Kaikki tietävät, miten vaikea on päästä lääketieteelliseen tiedekuntaan ja miten vaativaan ammattiin sieltä valmistutaan.

Ja sitten tulee tämä kouluttamaton hyväkäs, joka julkeaa harrastaa lääkärileikkejä käyttäen työssään lääketieteellisen perehtyneisyyden, ammatin tuoman kokemuksen ja opintopisteiden takaaman taidon sijasta maalaisjärkeä. Mitä hän poistuttuaan paljasti?

Huomio nro 1: *Lääkäri ei käytä kansanomaisia keinoja, kuten katsekontaktia tai ajatusten*

vaihtoa. Huijariin alettiin kiinnittää huomiota, koska hänellä oli aikaa jutella potilaiden kanssa. Hänet oli usein nähty seisoskelemissa kieron aikana potilaan vuoteen äärellä niitä höpöttelemissä ikään kuin olisi kiinnostunut sängyssä viruvasta kuluerästä. Huhuttiin, että hän oli vastaanotolla kätellyt asiakasta ja katsonut tätä silmiin, kerran Karjaalla hymyillyt, mutta kaikkea ei ole pakko uskoa.

Huomio nro 2: *Hoitajat ovat lääkärille sihteereitä ja juoksutytöitä.* Terveystenhoito ei ole skandinaavista tiimityötä vaan lääkärin johtama hierarkkinen prosessi, jonka rinnalla puolustusvoimat vaikuttaa kansalaistorilta. Hoitajat alkoivat epäillä valettohtoria, kun hän toistuvasti pysähtyi pohdiskелеmaan hoitoon liittyviä asioita heidän kanssaan. Karkkilassa hän oli jopa syönyt kakkua hoitajien tauko-huoneessa.

Huomio nro 3: *Kukaan ei halua hoitaa vanhuksia.* Puoskarille oli aina töitä, koska hän suostui hoitamaan vanhuksia. 8 000 euroa kuussa houkutteli miehen harjoittelemaan vanhuksilla helpon ammatin niksit, eikä kukaan valittanut. Ketäpä itseään kunnioittavaa, ammatissaan kunnianhimoista lääkäriä kiinnostaisivat terveysaseman iäkkään kanta-asiakkaan krempat ja murheet? Ne ovat jonninjoutavaa jorinaa, jonka luonto hoitaa, kun mummo kuolee.

Huomio nro 4: *Lääkärit ovat kollegiaalisia.* Etupäässä vanhuksia hoitanut Läntisen Uudenmaan Dulcamara ei jäänyt kiinni vakavista hoitovirheistä, koska pelasi varman päälle (reseptien uusimista, antibiootteja, särkylääkkeitä, lepoa, lähete erikoislääkärille). Jos reseptit, diagnoosit tai toimenpiteet olivat kummallisia, kollegat eivät puuttuneet. Hoitajat ja farmaseutit posauttivat valelääkärin, koska heidän ammattietiikkansa vaati sitä.

Pidämme kollegiaalisuutta suuressa arvossa. Hyvä ihminen tukee samassa veneessä soutavaa eikä puukota selkään. Kuormasta ei syödä eikä omia potkita, eikä niin. Mutta kollegiaalisuus voi myös olla äärimmäisen vaarallista eikä välttämättä kenenkään etu. Ei edes sen, jota suojellaan, olipa kyse huonosta ammattitaidosta, työkyvyn heikkenemisestä, alkoholismista, uupumuksesta tai muusta lääkärin vastaanotolle päivittäin valuvasta arkipulmasta.

Aina julkisesta keskustelussa poissaolollaan loistavat lääkärit ovat yhtenä rintamana väistäneet myös valelääkärin synnyttämän mahdollisuuden itsekriittiseen tarkasteluun. Kollegiaalisista syistä, tietenkin. ■

MINNA LINDGREN, FM, toimittaja ja kirjailija
Helsinki

Näin kirjoitettiin huijaritohtoreista aikaisemmin

Onko se näkökanta oikea, joka viime aikoina muutamissa virastoissamme puoskarien suhteen on päässyt valtaan vai onko puoskaroiminen pidettävä petoksesta ja semmoisena rangaistava?

Kirj. Joh. Collan.

Vuonna 1887 maaliskuun 1 päivänä heitti Nurmeksen kirkonkylässä asuva maakauppias H. henkensä puoskari K:n hoidon alla. Koska kauppias H. kuolintaudisansa ensinnä käytti minun apuani, sain tiedon puoskarin saapumisesta ja pidin velvollisuutenani ilmoittaa siitä Nurmeksen kunnan nimismiehelle. Hän manasi K:n kärkejiin, joissa K:ta myöskin sakotettiin puoskaroimisesta. Mutta K. oli tyytymätön kihlakunnan oikeuden tuomioon ja valitti siitä hovioikeuteen, joka kokonaan vapautti hänen. Ellen erehdy, oli syynä K:n vapauttamiseen, ettei hän parannushankkeisiinsa ollut käyttänyt terveydelle suorastaan vahingollisia aineita. Asiaa ei vedetty senaat-

Collan J. Duodecim 1890;6:200.

Puoskarintoiminnasta Suomessa.

Kirj. Eino Suolahti.

Kysymys puoskarintoiminnasta on kaikissa sivistysmaissa ollut yksi tärkeimpiä kohtia siinä lainsäädännössä, joka tarkoittaa lääkärin toimien järjestämistä ja suojelemista yhteiskunnassa. Eri maissa on tämä kysymys kuitenkin käsitetty hyvin eri tavalla, ei ainoastaan mitä yksityisseikkoihin tulee, vaan myöskin tärkeihin periaatteellisiin kohtiin nähden. Ruotsissa, Norjassa, Saksassa, Englannissa ja muutamissa Sveitsin kantoneissa on kenellä tahansa oikeus harjoittaa lääkärin toimintaa ilman että minkäänlaista ammattisivistystä sitä varten vaaditaan; lainsäädännön kautta koetetaan pääasiassa suojella yhteiskuntaa, ja vain muutamissa tapauksissa yksityistä kansalaista niistä vaaroista, joita puoskarintoiminta tuo mukanaan. Hollannissa, Belgiassa, Ranskassa, Italiassa, Itävallassa, Unkarissa, useimmissa Sveitsin kantoneissa sekä monessa Pohjois-Amerikan Yhdysvaltain valtiossa on yksinomaan oikeutettujen lääkärin sallittu ammattimaisesti lääkärin toimintaa harjoittaa. Muille määrää näiden maiden lainsäädäntö enemmän tahi vähemmän ankaria rangaistuksia luvattomasta lääkärin toiminnan harjoittamisesta.

Suolahti E. Duodecim 1921;37:246.